

Asettamispäätös

12.11.2025

Asia- ja asiakirjanumero:

VN/32646/2025

VN/32646/2025-STM-2

Selvityshenkilöiden ja asiantuntijaryhmän asettaminen lapsilisän kehittämiseksi

Sosiaali- ja terveysministeriö nimeää kaksi selvityshenkilöä arvioimaan lapsilisäjärjestelmän kehittämisvaihtoehtoja sekä tekemään ehdotuksia lapsilisän uudistamiseksi. Selvityshenkilöiden työn tueksi asetetaan asiantuntijaryhmä.

Toimikausi

Selvityshenkilöiden ja asiantuntijaryhmän toimikausi on 17.11.2025–30.4.2026

Tausta

Kaikista lapsista maksettava veroton lapsilisä on keskeinen osa lapsiperheiden sosiaaliturvaa. Lapsilisien kustannukset olivat vuonna 2024 noin 1,4 miljardia euroa.

Lapsilisää on maksettu kaikille lapsiperheille tuloista ja varallisuudesta riippumatta vuodesta 1948 lähtien. Lapsilisän tavoitteena on alusta alkaen ollut tasata lapsista aiheutuneita kustannuksia lapsiperheiden ja muiden kotitalouksien välillä.

Lapsilisäjärjestelmää on kehitetty vuosien saatossa. Vuoden 1994 perhetukiuudistuksessa selkeytettiin lapsiperheiden taloudellisia tukijärjestelmiä ja kohdennettiin tukea aiempaa paremmin perheille, joilla tuen tarve oli suurin. Uudistuksessa muun muassa säädettiin lapsilisän yksinhuoltajakorotuksesta, joka korvasi kunnallisverotuksen yksinhuoltajavähennyksen. Lisäksi lapsilisä ulotettiin jatku-
maan siihen asti, kunnes lapsi täyttää 17 vuotta.

Lapsilisäjärjestelmää ei ole perhetukiuudistuksen jälkeen uudistettu laajemmin. Lapsilisän kehittämistarpeita on kuitenkin selvitetty useissa eri tutkimuksissa ja työryhmissä. Kehittämistarpeita on tunnistettu erityisesti liittyen perhemuotojen monimuotoistumiseen ja lasten keskinäiseen yhdenvertaisuuteen. Vanhempien erot ja lasten asuminen kahdessa eri kodissa ovat yleistyneet, toisaalta myös itsellinen vanhemmuus. Sosiaaliturvalainsäädäntö on jäänyt jälkeen siviilioikeudellisesta lainsäädännöstä, jossa erilaiset perhesuhteet ja lapsen asumisjärjestelyt tunnustetaan kattavammin. Vanhempien elatus- ja huoltovastuut myös huomioidaan etuus- ja tukijärjestelmässä epäjohtonmu-
kaisesti, mikä aiheuttaa monimutkaisuutta ja lapsilisän kohdentumista epätarkoituksenmukaisesti.

Parlamentaarinen sosiaaliturvakomitea ehdotti vuonna 2023 julkaistussa välimietinnössään lapsilisän selvittämistä. Kirjauksessa kiinnitettiin huomioita perheiden monimuotoistumiseen ja ehdotettiin selvitettäväksi lapsilisän jakamista kahdelle vanhemmalle. Lisäksi komitea ehdotti muun muassa lapsilisän erilaisten korotusosien sekä lapsilisän ikärajan selvittämistä pienituloisten lapsiperheiden tilanteet ja tuen tarve huomioiden.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo.stm@gov.fi
stm.fi

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaan hallitus vahvistaa yhteiskunnan lapsi- ja perhemyönteisyyttä. Hallitus korotti vuoden 2024 alusta yksinhuoltajakorotuksen sekä neljänneestä ja sitä useammasta lapsesta maksettavan lapsilisän määriä. Lisäksi säädettiin uudesta alle kolmevuotiaasta lapsesta maksettavasta lapsilisän korotusosasta.

Lapsiperheiden sosiaaliturva kytkeytyy myös syntyvyydestä käytyyn keskusteluun. On muun muassa esitetty, että syntyvyyden vahvistamiseksi ensimmäisestä lapsesta maksettaisiin korkeinta lapsilisää. Lapsitoiveiden tukemista ja syntyvyyden kohentamista pohtinut väestöpoliittinen työryhmä ehdotti puolestaan vuonna 2025 julkaistussa muistiossaan selvitettäväksi mahdollisuutta luoda taloudellinen kannustin, jolla voitaisiin aikaistaa lasten saamista. Työryhmän ehdotuksiin sisältyi korotettu lapsilisä alle 30-vuotiaana lapsen saaville. Samalla työryhmä kuitenkin totesi, että näyttöä taloudellisten kannustinten vaikutuksista syntyvyyteen on vähän.

Tehtävät ja tavoitteet

Selvityshenkilöiden tehtävänä on arvioida lapsilisäjärjestelmän kehittämisvaihtoehtoja sekä tehdä ehdotuksia lapsilisän uudistamiseksi. Asiantuntijaryhmän tehtävänä on tukea selvityshenkilöiden työtä.

Lapsilisän kehittämisen tavoitteena on lisätä Suomen lapsimyönteisyyttä. Selvityksessä tulee arvioida lapsilisäjärjestelmän kehittämisvaihtoehtojen vaikutuksia kattavasti. Ehdotuksia tulee arvioida erityisesti lapsiperheiden toimeentulon turvaamisen, syntyvyyden ja suomalaisen yhteiskunnan perhemyönteisyyden edistämisen sekä monimuotoisten perherakenteiden huomioimisen näkökulmista. Ehdotukset tulee tehdä siten, että ne voidaan toteuttaa mahdollisimman kustannusneutraalisesti.

Selvityshenkilöt

Ylijohtaja Liisa Siika-aho, sosiaali- ja terveysministeriö
Pääjohtaja Lasse Lehtonen, Kansaneläkelaitos

Asiantuntijaryhmä

Puheenjohtajisto

Selvityshenkilöt toimivat asiantuntijaryhmän puheenjohtajistona seuraavasti:

Puheenjohtaja ylijohtaja Liisa Siika-aho, sosiaali- ja terveysministeriö
Varapuheenjohtaja pääjohtaja Lasse Lehtonen, Kansaneläkelaitos

Jäsenet

Johtaja Essi Rentola, sosiaali- ja terveysministeriö
Asiantuntija Severi Saarela, sosiaali- ja terveysministeriö
Erytisiantuntija Laura Kuusio, sosiaali- ja terveysministeriö, kansallinen lapsistrategia
Neuvotteleva virkamies Simo Mentula, valtiovarainministeriö
Neuvotteleva virkamies Virpi Hiltunen, opetus- ja kulttuuriministeriö
Osaamiskeskuksen päällikkö, Johanna Aholainen, Kansaneläkelaitos
Tutkimuspäällikkö Johanna Lammi-Taskula, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos
Professori Marika Jalovaara, Turun yliopisto, FLUX-konsortio

Sihteeristö

Hallitussihteeri Annika Juurikko, sosiaali- ja terveysministeriö
Erytisiantuntija Sara Mäkräinen, sosiaali- ja terveysministeriö

Selvityshenkilöt voivat arvionsa mukaan kuulla sidosryhmiä sekä muita asiantuntijoita. Selvityshenkilöt voivat myös tarvittaessa täydentää asiantuntijaryhmän kokoonpanoa.

Asiantuntijaryhmän kokoonpano ei täytä naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:ssä asetettuja vaatimuksia. Kaikilla ryhmään nimeävillä tahoilla ei ollut mahdollisuutta nimetä sekä mies- että naisehdokkaita, joten poikkeamiselle on lain 4 a §:n 1 momentissa tarkoitettut erityiset syyt.

Hankkeen jäsenten nimi- ja organisaatiotiedot sekä rooli ja toimikausi hankkeessa julkaistaan valtioneuvoston hankesivuilla hankkeen toimikauden ajaksi.

Kustannukset ja rahoitus

Selvityshenkilöiden ja asiantuntijaryhmän työ tehdään virkatyönä ilman erillistä korvausta. Matkakustannusten korvauksiin sovelletaan valtion virka- ja työehtosopimuksia matkakustannusten korvaamisesta. Selvitystyöhön liittyvät muut kustannukset korvataan valtion talousarviomomentilta 33.01.01.01 ja toiminnolta 5500 520 200 Kansallinen säädösten valmistelu.

Sosiaaliturvaministeri

Sanni Grahn-Laasonen

Johtaja

Henna Huhtamäki

Jakelu Asettamispäätöksessä mainitut

Tiedoksi Kansliapäällikkö Veli-Mikko Niemi, sosiaali- ja terveysministeriö

VN/32646/2025-STM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: